

คุณธรรม

สำหรับข้าราชการ

เอกสารฝึกอบรมปฐมนิเทศ

บทเรียนสำเร็จรูป

โดย **ประวิทย์ น นคร**

กรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คุณธรรมสำหรับข้าราชการ

เอกสารฝึกอบรมปฐมนิเทศ

บทเรียนสำเร็จรูป

โดย

ประวิณ ณ นคร

กรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

คำนำ

ในการรับคนใหม่เข้ามาอยู่ร่วมในวงการใดก็ตาม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแนะนำให้เขารู้ระเบียบแบบแผนและวิธีการที่ถือปฏิบัติกันในวงการนั้นในทันทีที่เขาเข้ามา ทั้งนี้ เพื่อที่เขาจะได้ปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ไม่ทำผิดแบบของคนในวงการนั้น

เมื่อบรรจคนใหม่เข้ารับราชการ ก็จำเป็นต้องปฐมนิเทศให้เขารู้ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และวิธีปฏิบัติตนของข้าราชการเสียก่อนที่จะให้เขาเข้ารับหน้าที่

แต่การปฐมนิเทศให้ข้าราชการใหม่รู้ระเบียบแบบแผน และวิธีปฏิบัติตนของข้าราชการในทันทีที่บรรจเข้ารับราชการนั้น มีปัญหาขัดข้องในทางปฏิบัติอยู่ ๒ ประการ กล่าวคือ ประการหนึ่ง ขัดข้องในการจัดชั้นฝึกอบรมปฐมนิเทศ เนื่องจากจำนวนคนที่ได้รับบรรจเข้ารับราชการใหม่ในแต่ละกรมหรือจังหวัด มีเพียงครั้งละคนหรือ ๒-๓ คน ไม่มากพอที่จะจัดชั้นฝึกอบรมในทันทีให้คุ้มค่าได้ และอีกประการหนึ่ง ขัดข้องในการหาวิทยากรที่เหมาะสมมาให้ความรู้ในเรื่องระเบียบแบบแผนต่าง ๆ ให้ครบถ้วน และทั่วถึงทุกกระทรวงทบวงกรม และจังหวัดได้

เพื่อแก้ปัญหาคัดข้องดังกล่าวข้างต้น สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน จึงดำริที่จะใช้บทเรียนสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือในการฝึกอบรมปฐมนิเทศข้าราชการใหม่ เพราะสามารถใช้บทเรียนสำเร็จรูปฝึกอบรมปฐมนิเทศเป็นรายบุคคลได้โดยไม่ต้องใช้วิทยากร

บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับใช้ในหลักสูตรการฝึกอบรมปฐมนิเทศชุดแรกผลิตขึ้นเป็นจำนวน ๔ เรื่อง คือ "การเป็นข้าราชการ" "วินัยข้าราชการพลเรือน" "คุณธรรมสำหรับข้าราชการ" และ "สิทธิและหน้าที่ของข้าราชการ" บทเรียนสำเร็จรูปชุดนี้ เรียบเรียงโดยนายประวิณ ณ นคร อดีตเลขาธิการ ก.พ. ในระหว่างที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนขอขอบคุณผู้เรียบเรียงเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

การใช้บทเรียนสำเร็จรูปชุดนี้ในการฝึกอบรมปฐมนิเทศ ต้องใช้ครบทั้งชุดรวม ๔ เรื่อง จึงจะสามารถให้ความรู้และสร้างทัศนคติในการเป็นข้าราชการที่ดีได้ และต้องใช้ให้ถูกต้องตามวิธีการที่เขียนไว้ใน “คำแนะนำวิธีใช้บทเรียน” อย่างไรก็ตาม โดยที่เวลาในการที่ผู้เข้ารับราชการใหม่ ศึกษาบทเรียนที่มีจำกัด และต้องเก็บบทเรียนสำเร็จรูปนี้คืนมาไว้เพื่อใช้ฝึกอบรมปฐมนิเทศราย ต่อ ๆ ไปอีก โดยมอบให้ข้าราชการไปไม่ได้ จึงยากที่ผู้เข้ารับราชการใหม่จะสามารถจดจำ ระเบียบแบบแผนต่าง ๆ ในรายละเอียดให้ครบถ้วนได้ ทางที่ดีกรมและจังหวัดควรจะได้จัดทำ คู่มือข้าราชการแจกแก่ผู้เข้ารับราชการใหม่อีกส่วนหนึ่งต่างหากด้วย

อนึ่ง การศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปชุดนี้ ต้องให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฐมนิเทศตอบ คำถามต่าง ๆ ในบทเรียนลงใน “กระดาษคำตอบ” ผู้จัดการฝึกอบรมปฐมนิเทศจึงต้องพิมพ์ “กระดาษคำตอบ” ขึ้นใหม่ตามแบบท้ายเล่มบทเรียนนี้ให้เพียงพอตามจำนวนครั้งหรือจำนวนคน ที่ต้องใช้ ส่วน “กระดาษคำตอบ” ท้ายเล่มบทเรียนนี้ ขอให้เก็บไว้เป็นแบบโดยไม่พึงให้ผู้ใด เขียนคำตอบลงไป

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนหวังว่า บทเรียนสำเร็จรูปชุดนี้ คงจะอำนวยประโยชน์ แก่ผู้ใช้ตามสมควร

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน
มิถุนายน ๒๕๒๘

คำแนะนำวิธีใช้บทเรียน

ลักษณะบทเรียน

“บทเรียนสำเร็จรูป” เล่มนี้ เป็นเอกสารฝึกอบรมปฐมนิเทศ สำหรับให้ผู้เข้ารับราชการใหม่ศึกษาด้วยตนเองเป็นรายบุคคล และตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ ซึ่งแยกต่างหากอีกส่วนหนึ่ง

วัตถุประสงค์

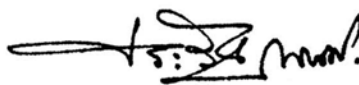
วัตถุประสงค์ของการศึกษบทเรียนนี้ เพื่อให้ข้าราชการใหม่มีคุณธรรมประจำใจ โดยเหมาะสมแก่การเป็นข้าราชการ อันจะนำไปสู่การเป็นข้าราชการที่ดี และส่งเสริมการรักษาวินัยให้เคร่งครัดยิ่งขึ้น

วิธีการศึกษา

แจก “บทเรียนสำเร็จรูป” เล่มนี้ พร้อมด้วย “กระดาษคำตอบ” ให้ผู้เข้าฝึกอบรมศึกษาด้วยตนเองเป็นรายบุคคล การศึกษบทเรียนเล่มนี้ ใช้เวลา ๑ ชั่วโมงครึ่ง เมื่อศึกษาจบแล้ว ให้คืน “บทเรียนสำเร็จรูป” เล่มนี้แก่เจ้าหน้าที่ผู้จัดการฝึกอบรม เพื่อเก็บไว้สำหรับให้ผู้อื่นได้ศึกษาอีก ส่วน “กระดาษคำตอบ” ให้ส่งให้เจ้าหน้าที่ผู้จัดการฝึกอบรมเพื่อนำไปตรวจวิเคราะห์และประเมินผลการฝึกอบรมต่อไป

การอภิปรายกลุ่ม

“บทอภิปรายกลุ่ม” ในหน้าสุดท้ายของบทเรียนนี้ ให้ใช้ในกรณีที่จัดฝึกอบรมเป็นชั้น ซึ่งมีคนมากพอที่จะแบ่งศึกษาเป็นกลุ่มได้ การศึกษาเป็นกลุ่มใช้เวลาอีก ๑ ชั่วโมงครึ่ง

(ประวิณ ณ นคร)

๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๖

คุณธรรมสำหรับข้าราชการ

เป็นที่มุ่งหวัง ทั้งจากทางราชการ และประชาชน อยากรู้ให้ข้าราชการทุกคนเป็นผู้มี “คุณธรรม”

ท่านเป็นข้าราชการ ก็น่าจะสนองเจตนาของทางราชการและประชาชน โดยทำตนให้เป็นผู้มี “คุณธรรม”

แต่ ท่านทราบแน่นอนแล้วหรือยังว่า “คุณธรรม” ที่ทางราชการและประชาชนต้องการให้ ข้าราชการมีนั้น คืออะไร จำเป็นอย่างไรจึงต้องมี มีแล้วจะได้ประโยชน์อะไร และทำอย่างไรจึงจะมี คุณธรรมที่ว่่านั้น

เมื่อพูดถึง “คุณธรรม” ก็พอจะเข้าใจกันว่าหมายถึงอะไร แต่ถ้าจะให้บอกว่าคุณธรรมอะไรที่ทางราชการและประชาชนมุ่งหวังที่จะให้ข้าราชการมี ก็คงจะยังไม่แน่ใจนัก

เมื่อท่านถูกประณามว่าเป็นคนไม่มีคุณธรรมก็คงจะไม่พอใจ แต่ถ้าจะให้ยืนยันว่าท่านมีคุณธรรมครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่ทางราชการและประชาชนมุ่งหวังที่จะให้ข้าราชการมีแล้วหรือไม่ ก็คงจะยังไม่มั่นใจนัก

เพื่อความแน่ใจว่า คุณธรรมที่ทางราชการและประชาชนมุ่งหวังให้ข้าราชการมีนั้น คืออะไรบ้าง และมั่นใจว่า ท่านเป็นผู้มีคุณธรรมที่ว่านั้นโดยครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว หรือควรจะมีเพิ่มเติมประการใด โปรดศึกษาบทเรียนนี้ โดยปฏิบัติตามลำดับคำสั่ง

อย่าขีดเขียนลงในบทเรียนนี้

คำสั่ง

โปรดอ่านความหมายของคุณธรรม และคำถาม

ความหมายของคุณธรรม

“คุณธรรม” คือความดีงามในจิตใจซึ่งทำให้เคยชินประพฤติดี ผู้มีคุณธรรมคือผู้มีความเคยชินประพฤติดีด้วยความรู้สึกในทางดีงาม

ผู้กระทำความดีเฉพาะหน้าชั่วคราว ยังไม่แน่ว่าจะเป็นผู้มีคุณธรรม ต้องเป็นผู้มีความเคยชินประพฤติดีด้วยความรู้สึกในทางดีงาม จึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีคุณธรรม

ตัวอย่างเช่น นาย ก. เห็นเด็กตกน้ำ นาย ก. กระโดดลงไปช่วยเด็กคนนั้นให้พ้นจากการจมน้ำตาย ถือได้ว่านาย ก. ประพฤติดี แต่ก็ยังไม่แน่ว่า นาย ก. เป็นผู้มีคุณธรรม นาย ก. อาจทำเพียงเพื่อหาความนิยมจากชาวบ้านโดยไม่ใช่เพราะนาย ก. มีคุณธรรมจริง ๆ ก็อาจเป็นได้ แต่ถ้านาย ก. ยอมสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นเป็นอาจิดน และเมื่อเห็นเด็กตกน้ำก็โดดลงไปช่วยทันทีด้วยความรู้สึกในทางดีงาม อย่างนี้ พอจะเชื่อได้ว่า นาย ก. เป็นผู้มีคุณธรรม

(จากเอกสารการสอนของ มสธ.)

คำถาม ๑ ข้าราชการที่ไม่ทำผิดวินัย ถือว่าเป็นข้าราชการที่มีคุณธรรม ใต้หรือ ไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ (ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) ใต้

(ข) ยังไม่แน

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๔

คุณธรรมกับวินัย

กล่าวโดยทั่วไป “วินัย” และ “คุณธรรม” ในความหมายที่เป็น “คำสั่ง” หรือ “คำสอน” หรือ “ปทัสสถาน” ต่างก็เป็น “กฎเกณฑ์ความประพฤติ” เหมือนกัน แต่ในความหมายที่เป็น “คุณสมบัติ” ในตัวคน “วินัย” เป็นเพียงลักษณะที่แสดงออกมาภายนอกตัวคนเท่านั้น ส่วน “คุณธรรม” เป็นสภาพที่แท้จริงซึ่งมีอยู่ภายในจิตใจคน

ผู้ไม่ทำผิดวินัย ยังไม่แน่ว่าจะเป็นผู้มีความดี อาจไม่ทำผิดเพราะยังไม่มีโอกาส หรือ เพราะกลัวถูกลงโทษ โดยไม่ใช่เพราะมีความรู้สึกในทางดีงามจากจิตใจที่แท้จริงของผู้นั้นก็ได้อีก แต่ถ้าผู้ที่มีความรู้สึกในทางดีงามว่า การทำผิดวินัยเป็นความไม่ดี จึงไม่ทำผิดวินัย อย่างนี้ จึงจะถือได้ว่าผู้ผู้นั้นมีคุณธรรม

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า 5

คำสั่ง

โปรดอ่านความสำคัญของคุณธรรม และคำถาม

ความสำคัญของคุณธรรมโดยทั่วไป

“ความรู้ นั้นเป็นเหมือนเครื่องยนต์ที่ทำให้รถยนต์เคลื่อนไปได้ประการเดียว ส่วนคุณธรรมเป็นเหมือนหนึ่งพวงมาลัยหรือหางเสือ ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำพาให้รถยนต์ดำเนินไปถูกทางด้วยความสวัสดิ คือปลอดภัยจนบรรลุถึงจุดหมายที่พึงประสงค์”

(จากพระบรมราโชวาท)

คำถาม ๒ คุณธรรมกับความรู้ อย่างไหนจะสำคัญกว่ากันในการเป็นข้าราชการ

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) คุณธรรมสำคัญกว่าความรู้

(ข) ความรู้สำคัญกว่าคุณธรรม

(ค) สำคัญเท่ากัน

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๖

คุณธรรมกับความรู้

ถ้าเปรียบคนเหมือนรถ “ความรู้” เปรียบเหมือนเครื่องยนต์ “คุณธรรม” เปรียบเหมือนพวงมาลัย รถไม่มีเครื่องยนต์ก็วิ่งไปไหนไม่ได้ รถมีแต่เครื่องยนต์ ไม่มีพวงมาลัย ก็จะวิ่งชนโน่นชนนี่เข้ารถเข้าพงไม่ถึงจุดหมาย

“ความรู้” กับ “คุณธรรม” จึงมีความสำคัญพอ ๆ กันในการเป็นข้าราชการ ซึ่งข้าราชการทุกคนต้องมีทั้งความรู้และคุณธรรม จึงจะบรรลุถึงจุดหมายปลายทางแห่งชีวิตข้าราชการโดยสวัสดิ์ และทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ และประชาชนเป็นส่วนรวมได้เต็มที่

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๗

คำสั่ง

โปรดอ่านความสำคัญของคุณธรรม และคำถาม

ความสำคัญของคุณธรรมต่อตัวบุคคล

คุณธรรมเป็นเครื่องช่วยให้แต่ละคนประสบความสำเร็จในหลาย ๆ ทาง เช่น

(๑) คุณธรรมเป็นเครื่องชำระศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เราไม่ตีค่าของมนุษย์เป็นตัวเงิน แต่จะตีค่ากันด้วยคุณธรรม

(๒) คุณธรรมเป็นเครื่องเสริมบุคลิกภาพ ผู้มีคุณธรรมจะเป็นผู้มีความสมบูรณ์ในความคิด ในคำพูด และในการกระทำ อีกทั้งมีหลักที่มั่นคงในการตัดสินใจ

(๓) คุณธรรมเป็นเครื่องเสริมมิตรภาพ ทำให้ความสัมพันธ์กับคนอื่นเป็นไปอย่างราบรื่น

(๔) คุณธรรมเป็นเครื่องสร้างความสบายใจ ซึ่งนอกจากจะสบายใจเพราะการทำแต่สิ่งที่ถูกที่ควรแล้ว ยังสบายใจที่ไม่ต้องระแวงระวังในอันตรายที่จะมีมาอีกด้วย เพราะผู้มีความดีจะเป็นผู้ที่น่ารัก เมื่อเป็นคนที่น่ารักแล้ว อันตรายก็จะมี

(๕) คุณธรรมเป็นเครื่องส่งเสริมความสำเร็จและความมั่นคงปลอดภัยในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต

(จากเอกสารการสอนของ มสธ.)

คำถาม ๓ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าข้าราชการที่หย่อนในคุณธรรม จะไม่มีความสุขความสำเร็จในชีวิตการเป็นข้าราชการ

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๘

การหย่อนในคุณธรรม

ข้าราชการที่หย่อนในคุณธรรมอาจมีเหตุดังต่อไปนี้

- อาจเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี ซึ่งขาดคุณสมบัติที่จะเป็นข้าราชการ
- อาจเป็นผู้ประพฤติคนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ต้องออกจากราชการ
- อาจเสียบุคลิกภาพซึ่งไม่เหมาะที่จะเลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งสูง ๆ
- อาจไม่เป็นที่รักของผู้บังคับบัญชา ของผู้ร่วมงาน และของประชาชนทั่วไป ซึ่งจะไม่ได้

รับการสนับสนุนในความก้าวหน้า

- อาจต้องระวางระวังภัยอันตรายจนไม่เป็นที่สบายใจ

เหตุดังกล่าวเหล่านี้จะเป็นอุปสรรคบั่นทอนความมั่นคง ปลอดภัย และความเจริญในการรับราชการและการดำรงชีวิตต่อไป ข้าราชการที่หย่อนในคุณธรรมจึงย่อมจะไม่มีความสุข ความเจริญในชีวิตการเป็นข้าราชการ

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๙

คำสั่ง

โปรดอ่านความสำคัญของคุณธรรม และคำถาม

ความสำคัญของคุณธรรมต่อส่วนรวม

คุณธรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเสริมสร้างความสงบสุขและความเจริญให้แก่ประเทศชาติ เพราะว่าความสงบสุขของประเทศชาติจะมีได้ก็ต่อเมื่อคนในชาติมีคุณธรรม บางประการที่ทำให้ไม่เบียดเบียนกัน ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน ไม่ใช่สิทธิเสรีภาพจนเกินเลย ล่วงล้ำสิทธิของกันและกัน ไม่ละเลยการปฏิบัติตามกฎหมาย วินัยและจรรยาวิชาชีพที่ใช้บังคับกัน เป็นต้น และความเจริญของประเทศชาติจะมีได้ก็ต่อเมื่อคนในชาติมีคุณธรรม บางประการที่ทำให้ร่วมมือร่วมใจกันมุ่งมั่นสร้างและพัฒนาประเทศชาติ สละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม ช่วยกันป้องกันภัยที่จะบังเกิดแก่ประเทศชาติ เป็นต้น

(จากเอกสารการสอนของ มสธ.)

คำถาม ๔ ข้าราชการจำเป็นต้องมีคุณธรรมยิ่งกว่าประชาชนทั่วไปหรือไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) จำเป็นยิ่งกว่า

(ข) จำเป็นเท่ากัน

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๑๐

ข้าราชการกับคุณธรรม

ข้าราชการเป็นพนักงานของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน การปฏิบัติงานและปฏิบัติตนของข้าราชการจึงส่งผลถึงความสงบสุข และความเจริญของประเทศชาติโดยตรง ยิ่งกว่าการปฏิบัติของประชาชนทั่วไป ตัวอย่างเช่น ถ้าข้าราชการนัดหยุดงานหรือสไตรค์จะทำให้เกิดความวุ่นวายเสียหายแก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างมาก จึงจำเป็นที่ข้าราชการจะต้องมีคุณธรรมยิ่งกว่าประชาชนทั่วไป

ข้าราชการเป็นผู้บริการประชาชน ซึ่งเป็น “ผู้ให้” ไม่ใช่ “ผู้รับ” จึงต้องมีความเสียสละ มีความอดทน มีความเป็นธรรม และมีคุณธรรมอื่น ๆ ยิ่งกว่าประชาชนทั่วไป

ข้าราชการเป็นผู้นำประชาชนไปทางที่ดี จึงต้องประพฤติดีมีคุณธรรมยิ่งกว่าประชาชนทั่วไป

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๑๑

คำสั่ง

โปรดอ่านความจำเป็นที่ต้องฝึกฝนตนเองให้มีคุณธรรม และคำถาม

ความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนให้มีคุณธรรม

โดยที่คุณธรรมเป็นเครื่องส่งเสริมความสงบสุขและความเจริญ ฉะนั้นผู้ต้องการความสงบสุขและความเจริญจึงต้องฝึกฝนตนเองให้มีคุณธรรม ทั้งนี้มิใช่เพียงเพื่อให้ตนเองมีความสงบสุขและความเจริญเป็นการส่วนตัวแต่ผู้เดียวเท่านั้น แต่เพื่อให้ชาติบ้านเมืองเป็นส่วนรวมมีความสงบสุขและความเจริญด้วย เพราะบุคคลกับส่วนรวมต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และความสงบสุขความเจริญของบุคคลก็ขึ้นอยู่กับความมั่นคงปลอดภัยของชาติบ้านเมืองด้วย ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติขึ้นอยู่กับ การกระทำของคนในชาติเป็นสำคัญ และการกระทำที่จะเป็นทางส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติก็ย่อมจะเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยคุณธรรม ฉะนั้น ผู้หวังความสงบสุขความเจริญ และความมั่นคงปลอดภัยแก่ตัวเองและแก่ประเทศชาติจึงต้องฝึกฝนตนเองให้มีคุณธรรม

(จากเอกสารการสอนของ มสธ.)

คำถาม ๕ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่ข้าราชการจะต้องฝึกฝนตนเองให้มีคุณธรรม

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ
(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๑๒

การฝึกฝนคุณธรรม

โดยที่คุณธรรมเป็นเครื่องส่งเสริมความสงบสุขและความเจริญให้แก่ตนเองเป็นส่วนตัว และแก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม หากข้าราชการหย่อนในคุณธรรมจะเป็นทางบั่นทอนความสงบสุขและความเจริญทั้งแก่ตนเองและแก่ประเทศชาติ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ข้าราชการจะต้องฝึกฝนตนเองให้มีคุณธรรม

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๑๓

คำสั่ง

โปรดอ่านสิ่งโน้มนำให้คุณธรรมต่ำลง และคำถาม

สิ่งโน้มนำให้คุณธรรมต่ำลง

สิ่งโน้มนำให้คุณธรรมต่ำลงได้แก่ “ความไม่ซื่อตรงต่อตัวเอง” ซึ่งอาจเป็นการ

๑. วินิจฉัยเข้าข้างตัวเองว่าสิ่งที่ทำนั้นไม่ผิด
๒. โยนความรับผิดชอบให้ผู้อื่น โดยอ้างว่าผู้อื่นเป็นต้นเหตุให้ตนทำเช่นนั้น
๓. อภัยให้แก่ตัวเองในการทำผิด โดยหวังทำดีชดเชยเอาภายหลัง หรือ ยกเว้นให้แก่ตัวเองด้วยรู้สึกว่าการทำผิดครั้งเดียวไม่เป็นไร
๔. มองเห็นศีลธรรมเป็นกฎเกณฑ์สำหรับคนอื่น
๕. เกี่ยงให้คนอื่นประพฤติดีเสียก่อน ตนจึงจะประพฤติดี

(จากเอกสารการสอนของ มจร.)

คำถาม ๖ ท่านเห็นว่าความไม่ซื่อตรงต่อตัวเองในข้อใดเป็นสิ่งโน้มนำให้คุณธรรมต่ำลงมากที่สุด

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) ข้อ ๑	(ข) ข้อ ๒	(ค) ข้อ ๓
(ง) ข้อ ๔	(จ) ข้อ ๕	

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๑๔

กรณีตัวอย่าง

โปรดศึกษากรณีตัวอย่าง ๑-๑๒ ในหน้า ๑๕-๔๐ แล้ววิเคราะห์เปรียบเทียบว่า ความไม่ซื่อตรงต่อตัวเองกรณีไหน เป็นสิ่งโน้มนำให้คุณธรรมต่ำลงมากที่สุด เพราะเหตุใด ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบทบทวนกับคำตอบของท่านเองในคำถาม ๖

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๑๕

คำสั่ง

โปรดอ่านกรณีตัวอย่าง และคำถาม

กรณีตัวอย่าง ๑

ปลัดอำเภอหนุ่มโสด พுகเกี่ยวกับราษฎรสาวที่มาติดต่อราชการบนที่ว่า การอำเภอ โดยเห็นว่า การที่หนุ่มก๊วยสาวเป็นเรื่องธรรมดา ไม่เป็นความผิดทางวินัยหรือทางศีลธรรม แต่อย่างไร

คำถาม ๑ ท่านเห็นด้วยกับการกระทำและความคิดของปลัดอำเภอนั้นหรือไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๑๖

วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง ๑

ปลัดอำเภอเป็นพนักงานปกครอง จะต้องวางตัวให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของประชาชน ถ้าปลัดอำเภอพูดเกี่ยวข้องกับราษฎรที่มาติดต่อราชการบนที่ว่าการอำเภอ คนที่เห็นเหตุการณ์จะรู้สึกไม่ศรัทธาปลัดอำเภอขึ้นมาทันที

จะเห็นได้ว่า กรณีตามตัวอย่าง ๑ ไม่ใช่เรื่องธรรมดา ถ้าไปเกี่ยวข้องกับอื่น ไม่ใช่ในที่ทำงาน และเกี่ยวคนอื่น ไม่ใช่คนที่มาติดต่อราชการก็อาจถือเป็นเรื่องธรรมดาได้ แต่กรณีตามตัวอย่างมีลักษณะเหมือนกับพ่อค้าเกี่ยวลูกค้า ซึ่งจะทำให้เสียหายแก่กิจการค้า ผิดจรรยาวิชาชีพอย่างร้ายแรง

การวินิจฉัยเข้าข้างตัวเองว่าสิ่งที่ทำนั้นไม่ผิดดังกรณีตัวอย่างนี้เป็นเหตุหนึ่งที่จะทำให้คุณธรรมต่ำลง

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๑๗

คำสั่ง

โปรดอ่านกรณีตัวอย่าง และคำถาม

กรณีตัวอย่าง ๒

นายอำเภอมีภรรยาจดทะเบียนโดยถูกต้องตามกฎหมายอยู่แล้ว ในกรุงเทพมหานคร
 ตัวนายอำเภอย้ายไปประจำอยู่ต่างจังหวัด ได้ไปมีภรรยาโดยไม่ได้จดทะเบียนที่จังหวัดนั้น
 อีกคนหนึ่ง

นายอำเภอเห็นว่า การมีภรรยาตามกฎหมายคนหนึ่ง และมีภรรยาน้อยอีกคนหนึ่ง
 ไม่เสียหายอะไร ใคร ๆ เขาก็มีกันถมไป

คำถาม ๘ ท่านเห็นด้วยกับการกระทำและความคิดของนายอำเภอนั้นหรือไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๑๘

วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง ๒

การมีภรรยาน้อยโดยไม่ได้จดทะเบียนซ้ำ แม้จะไม่ผิดกฎหมายและอาจไม่ผิดวินัยข้าราชการ แต่อาจมีปัญหาดังต่อไปนี้

(๑) อาจเป็นเหตุให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งกันในครอบครัว เป็นปัญหากระทบจิตใจของภรรยาและลูก

(๒) เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี ทำให้ไม่เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของประชาชน

(๓) เมื่อไม่สามารถไปมาหาสู่ภรรยาและบุตรทุกฝ่ายได้โดยสม่ำเสมอ ก็จะเป็นที่ทรมานจิตใจ ทั้งแก่ภรรยาและบุตรของทุกฝ่าย รวมทั้งสร้างความลำบากใจให้แก่ตนเองด้วย

(๔) การมี ๒ ครอบครัวจะทำให้รายได้ไม่พอครองชีพ

(๕) ถ้าถึงขั้นมีเรื่องร้องเรียนมายังทางราชการว่าไม่เลื่อมใส ไม่เอาใจใส่ดูแลภรรยาและบุตร หรือร้องเรียนว่ากระทำการไม่สมควรประการอื่น อาจถูกพิจารณาโทษทางวินัย

สรุปแล้ว การกระทำและความคิดตามกรณีตัวอย่างมีทางเสียมากมาย จึงไม่ควรที่ข้าราชการจะพึงเห็นด้วยและทำตาม

การวินิจฉัยเข้าข้างตัวเองว่าสิ่งที่ทำนั้นไม่ผิดดังกรณีตัวอย่างนี้ เป็นเหตุหนึ่งที่จะทำให้คุณธรรมต่ำลง

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๑๕

คำสั่ง

โปรดอ่านกรณีตัวอย่าง และคำถาม

กรณีตัวอย่าง ๓

นักวิชาการ เห็นหัวหน้ากับผู้ช่วยหัวหน้ามีความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง จนลูกน้องแตกแยกกันเป็น ๒ ฝ่าย คือฝ่ายข้างหัวหน้า และฝ่ายข้างผู้ช่วยหัวหน้า นักวิชาการจึงนั่งเฉยไม่ทำงาน โดยอ้างว่าผู้ใหญ่ทะเลาะกัน อย่างนี้ใครจะมีจิตใจทำงาน

คำถาม ๘ เห็นด้วยกับการกระทำของนักวิชาการผู้นั้นหรือไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๒๐

วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง ๓

นักวิชาการมีหน้าที่ใช้วิชาการปฏิบัติงานให้เกิดผลดีและความก้าวหน้าแก่ราชการ งานในราชการนั้นไม่ใช่งานของหัวหน้าหรือของผู้ช่วยหัวหน้า แต่เป็นงานของประเทศชาติหรือของประชาชน การนั่งเฉยไม่ทำงานในทำนองสไตรค์เช่นนี้ เป็นการสไตรค์ต่อประชาชน ไม่ใช่สไตรค์ต่อหัวหน้าหรือผู้ช่วยหัวหน้า ถึงแม้หัวหนากับผู้ช่วยหัวหน้าทะเลาะกัน นักวิชาการก็ยังคงคิดอ่านทำงานทางวิชาการให้เป็นผลดีแก่ราชการได้ ถึงจะปิดความรับผิดชอบอย่างไรก็ไม่ทำให้พินาศ

การทำผิดแล้วโยนความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น อ้างว่าผู้อื่นเป็นต้นเหตุให้ตนทำเช่นนั้น ดังกรณีตัวอย่างนี้ เป็นเหตุหนึ่งที่จะทำให้คุณธรรมต่ำลง

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๒๑

คำสั่ง ไปรอ่านกรณีตัวอย่าง และคำถาม

กรณีตัวอย่าง ๔

ข้าราชการชั้นผู้น้อย มาสาย กลับก่อนเวลา เรียกและรับเงินค่าอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่จากประชาชน เมื่อผู้บังคับบัญชาว่ากล่าวก็ย้อนว่าผู้บังคับบัญชาเองก็ไม่เคร่งวินัย แล้วจะให้ผู้น้อยเคร่งวินัยได้อย่างไร

คำถาม ๑๐ ท่านเห็นด้วยกับการกระทำและความคิดของข้าราชการดังกล่าวหรือไม่

คำสั่ง ไปรเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ
(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)
(ก) เห็นด้วย
(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง ไปรอ่านต่อหน้า ๒๒

วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง ๔

การมาสาย กลับก่อนเวลา เรียกและรับเงินค่าอำนาจความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ จากประชาชนเป็นการกระทำผิดวินัยโดยไม่อาจโยนความรับผิดชอบไปให้ผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ตนพ้นผิดได้ ผู้บังคับบัญชาทำผิดผู้บังคับบัญชาก็ต้องรับผิดชอบในส่วนของผู้บังคับบัญชา ตัวเองทำผิดตัวเองก็ต้องรับผิดชอบในส่วนของตน

การกระทำผิดทั้ง ๆ ที่รู้ว่าผิดโดยโยนความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น อ้างว่าผู้อื่นเป็นต้นเหตุให้คนทำเช่นนั้น ดังกรณีตัวอย่างนี้ เป็นเหตุหนึ่งที่จะทำให้คุณธรรมต่ำลง

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๒๓

คำสั่ง

โปรดอ่านกรณีตัวอย่าง และคำถาม

กรณีตัวอย่าง ๕

สรรพสามิตจังหวัด จัดทอดกฐินส่วนตัว ณ วัดในท้องที่อันเป็นบ้านเกิดของตน โดยบังคับเรียไ้เงินจากโรงต้มกลั่นสุราที่ได้รับอนุญาตโรงละเป็นเงินหลายหมื่นบาท เอาไปทำบุญในการทอดกฐินดังกล่าว เพื่อให้พอสร้างโบสถ์ของวัดที่ไปทอดกฐิน โดยตนเองไม่ต้องออกเงิน แต่ตนหวังที่จะได้ทั้งหน้าและได้ทั้งบุญ

คำถาม ๑๑ ท่านเห็นด้วยกับการกระทำและความคิดของสรรพสามิตจังหวัดนั้นหรือไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๒๔

วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง ๕

การที่สรรพสามิตจังหวัดเรียไ้เงินจากโรงต้มกลั่นสุรานั้น เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เบียดเบียนประชาชน แม้จะเอาไปทำบุญก็เป็นเงินจำนวนมาก ไม่ใช่การบอกบุญตามศรัทธา ทั้งเจตนา ก็จะทำบุญเพื่อเอาหน้า เอาชื่อ เอาบุญเป็นส่วนตัว

การทำไม่ดีแล้วภัยให้แก่ตัวเองด้วยหวังทำดีชดเชยเอาภายหลังดังกรณีตัวอย่างนี้ เป็นเหตุหนึ่งที่จะทำให้คุณธรรมต่ำลง

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๒๕

คำสั่ง

โปรดอ่านกรณีตัวอย่าง และคำถาม

กรณีตัวอย่าง ๖

เจ้าหน้าที่ปราบปรามรับเงินจากนายบ่อนการพนัน แล้วปล่อยให้มีการเล่นการพนันกันโดยไม่ได้รับอนุญาต ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นคิดว่าการกระทำเช่นนี้ไม่เป็นที่เสียหายแก่ผู้ใด ถ้ามีเรื่องเสียหายจึงค่อยจับ เงินที่ได้มาก็แบ่งเอาไปซื้อของใช้ในราชการบ้าง ใช้เป็นเงินสวัสดิการของข้าราชการในหน่วยบ้าง ก็เป็นการทำประโยชน์ให้แก่ราชการส่วนหนึ่ง

คำถาม ๑๒ ท่านเห็นด้วยกับการกระทำและความคิดของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวหรือไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๒๖

วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง ๖

การกระทำตามกรณีตัวอย่าง เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ การคิดว่าไม่ทำให้ผู้ใดเสียหาย และแบ่งเงินมาซื้อของใช้ในราชการบ้าง ใช้เป็นเงินสวัสดิการของข้าราชการบ้างนั้น เป็นการอภัยให้แก่ตัวเองในการทำผิด โดยหวังทำดีชดเชยเอาภายหลัง ความคิดเช่นนี้เป็นเหตุหนึ่งที่จะทำให้คุณธรรมต่ำลง

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๒๗

คำสั่ง

โปรดอ่านกรณีตัวอย่าง และคำถาม

กรณีตัวอย่าง ๑

เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด ปลดปล่อยให้มีผู้นำเฮโรอีนผ่านออกนอกประเทศไป โดยได้รับเงินตอบแทนเป็นส่วนตัว ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้นั้นคิดว่าทำอย่างนี้เพียงครั้งเดียวคงไม่เป็นไร และการที่มีผู้นำเฮโรอีนออกนอกประเทศก็ไม่ได้เสียหายแก่ประเทศไทยแต่อย่างใด คนไทยมีแต่ได้ ไม่มีเสีย จึงได้ทำไปอย่างนั้น

คำถาม ๑๓ ท่านเห็นด้วยกับการกระทำและความคิดของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นหรือไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๒๘

วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง ๗

การที่เจ้าหน้าที่ไม่จับกุมผู้กระทำผิดตามหน้าที่ ย่อมเป็นการทำผิดหน้าที่ ยิ่งทำไปโดยได้ รับประโยชน์ตอบแทนเป็นส่วนตัวด้วยแล้ว ยิ่งเป็นการกระทำที่ผิดอย่างมหันต์ และเมื่อคำนึงถึงว่า ทำไปทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเขาโรอินั้นจะไปเป็นยาเสพติดทำลายพลโลกอีกจำนวนมากด้วย ยิ่งเห็นได้ ชัดเจนว่าเป็นการกระทำที่ขาดคุณธรรม

การยกเว้นให้แก่ตัวเองว่า ทำผิดครั้งเดียวคงไม่เป็นไร ดังกรณีตัวอย่าง เป็นเหตุหนึ่งที่จะ ทำให้คุณธรรมต่ำลง

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๒๙

คำสั่ง

โปรดอ่านกรณีตัวอย่าง และคำถาม

กรณีตัวอย่าง ๘

เจ้าหน้าที่บุคลากร ปล่อยให้ญาตินำเครื่องรับโทรทัศน์ใหม่หนีภาษีเข้ามา โดยคิดว่าเครื่องรับโทรทัศน์เพียงเครื่องเดียวปล่อยให้หนีภาษีเพียงครั้งเดียวคงไม่เป็นไร

คำถาม ๑๔ ท่านเห็นด้วยกับการกระทำและความคิดของเจ้าหน้าที่ผู้ั้นหรือไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๓๐

วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง ๘

การที่เจ้าหน้าที่ไม่จับกุมผู้กระทำผิดตามหน้าที่ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ การยกเว้นให้แก่ตัวเองว่าทำผิดครั้งเดียวคงไม่เป็นไร ดังกรณีตัวอย่าง เป็นเหตุหนึ่งที่จะทำให้คุณธรรมต่ำลง

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๓๑

คำสั่ง

โปรดอ่านกรณีตัวอย่าง และคำถาม

กรณีตัวอย่าง ๘

อธิบดีกรมข้าราชการในบังคับบัญชาไม่ได้รับของสมนาคุณในการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับงานในหน้าที่จากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ แต่เมื่อมีผู้นำของมาให้อธิบดีที่บ้านเป็นการสมนาคุณที่อำนวยความสะดวกในหน้าที่ ภรรยาอธิบดีก็รับไว้และเมื่ออธิบดีรู้ก็ไม่ว่าอะไร

คำถาม ๑๕ ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของอธิบดีหรือไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๓๒

วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง ๘

การกระทำของอริบตีมีลักษณะเข้าทำนองการสอนคนอื่นว่า “จงทำอย่างที่ผมว่า แต่อย่าทำอย่างที่ผมทำ”

การมองเห็นศีลธรรมเป็นกฎเกณฑ์สำหรับคนอื่น ดังกรณีตัวอย่างนี้ เป็นเหตุหนึ่งที่จะทำให้คุณธรรมต่ำลง

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๓๓

คำสั่ง

โปรดอ่านกรณีตัวอย่าง และคำถาม

กรณีตัวอย่าง ๑๐

นักการเมืองมักหาเสียงโจมตีข้าราชการประจำว่าทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง แต่นักการเมืองบางคนมาวิ่งเต้นขอให้ข้าราชการประจำช่วยเหลือพรรคพวกให้ได้เข้าทำงานหรือเข้าศึกษาในโรงเรียน โดยไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ

คำถาม ๑๖ ท่านเห็นด้วยกับการกระทำของนักการเมืองผู้นั้นหรือไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ
(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๓๔

วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง ๑๐

การกระทำของนักการเมืองผู้นั้นเป็นการสวนทางกับคำกล่าวหาเสียงโจมตีข้าราชการประจำ การมุ่งหวังให้ข้าราชการประจำซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม แต่นักการเมืองเองไม่ได้ปฏิบัติเช่นนี้ด้วย ซึ่งเป็นการมองเห็นศีลธรรมเป็นกฎเกณฑ์สำหรับคนอื่น เช่นนั้น เป็นเหตุหนึ่งที่จะทำให้คุณธรรมต่ำลง

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๓๕

คำสั่ง

โปรดอ่านกรณีตัวอย่าง และคำถาม

กรณีตัวอย่าง ๑๑

เจ้าหน้าที่ผู้จัดซื้อของให้แก่ทางราชการ รับเงินค่าคอมมิชชั่นจากพ่อค้าที่ขายของนั้น โดยเห็นว่าคนอื่นเขาเอาก็ต้องเอาด้วย แม้นักการเมืองหรือใคร ๆ ก็ทำกันอย่างนี้ทั้งนั้น ไว้ให้คนอื่นเขาไม่ทำอย่างนี้เสียก่อน ตนเองจึงจะไม่ทำอย่างนี้

คำถาม ๑๑ ท่านเห็นด้วยกับการกระทำและความคิดของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวหรือไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๓๖

วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง ๑๑

การเห็นคนอื่นทำไม่ดีก็ทำไม่ดีด้วย และเกี่ยงให้คนอื่นทำดีเสียก่อนจึงจะทำดีเช่นนี้ เป็นเหตุหนึ่งที่จะทำให้คุณธรรมต่ำลง

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๓๗

คำสั่ง

ไปรอ่านกรณีตัวอย่าง และคำถาม

กรณีตัวอย่าง ๑๒

ข้าราชการใหม่ เห็นข้าราชการเก่าโกงเก ก็คิดจะโกงเกตามบ้าง โดยเห็นว่าเมื่อคนอื่นทำได้ ตนก็ทำบ้าง ไว้ให้คนอื่นเขาทำดีเสียก่อนตนจึงจะทำดีตาม

คำถาม ๑๘ ท่านเห็นด้วยกับความคิดดังกล่าวหรือไม่

คำสั่ง

ไปรคเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

ไปรอ่านต่อหน้า ๓๘

วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง ๑๒

การเห็นคนอื่นทำไม่ดี ก็ทำไม่ดีด้วย และเกี่ยงให้คนอื่นทำดีเสียก่อนจึงจะทำดี เช่นนี้
เป็นเหตุหนึ่งที่จะทำให้คุณธรรมต่ำลง

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๓๙

คำสั่ง

โปรดอ่านข้อสรุปเกี่ยวกับสิ่งโน้มนำให้คุณธรรมต่ำลง และคำถาม

ข้อสรุป

ความไม่ซื่อตรงต่อตัวเอง ดังกรณีต่อไปนี้ เป็นสิ่งโน้มนำให้คุณธรรมต่ำลง คือ

๑. วินิจฉัยเข้าข้างตัวเองว่าสิ่งที่ทำนั้นไม่ผิด เมื่อกรณีเป็นเช่นนี้ก็จะทำผิดเรื่อยไป โดยไม่มีคุณธรรมอยู่ในจิตสำนึกเลย

๒. ทำผิดโดยโยนความรับผิดชอบให้ผู้อื่นว่าผู้อื่นเป็นต้นเหตุให้ตนทำผิด กรณีเช่นนี้ยังรู้สำนึกอยู่บ้างว่าทำผิด พอจะปรับทัศนคติให้มีคุณธรรมดีขึ้น และไม่ทำผิดต่อไปได้

๓. อภัยให้แก่ตนเองในการทำผิดโดยหวังทำดีชดเชยเอาภายหลัง หรือยกเว้นให้แก่ตัวเองด้วยรู้สึกว่าการทำผิดครั้งเดียวไม่เป็นไร กรณีเช่นนี้ ยังรู้สำนึกอยู่บ้างว่าทำผิด และยังคงคิดยับยั้งบ้าง มีลักษณะและผลตามมากล้ายกับข้อ ๒

๔. มองเห็นศีลธรรมเป็นกฎเกณฑ์สำหรับคนอื่น กรณีเช่นนี้มีลักษณะและผลตามมากล้ายกับข้อ ๑

๕. เกี่ยงให้คนอื่นประพฤติดีเสียก่อน ตนจึงจะประพฤติดี กรณีเช่นนี้มีลักษณะและผลตามมากล้ายกับข้อ ๒

คำถาม ๑๕ ท่านเห็นว่าความไม่ซื่อตรงต่อตัวเองในข้อใดเป็นสิ่งที่ทำให้คุณธรรมต่ำลงมากที่สุด

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) ข้อ ๑

(ข) ข้อ ๒

(ค) ข้อ ๓

(ง) ข้อ ๔

(จ) ข้อ ๕

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๔๐

วิเคราะห์ข้อสรุป

ความไม่ซื่อตรงต่อตัวเองทั้ง ๕ ข้อ ส่วนแต่เป็นสิ่งที่โน้มนำให้คุณธรรมต่ำลง ซึ่งข้าราชการควรจะหลีกเลี่ยงการไม่ซื่อตรงต่อตัวเองทั้ง ๕ ประการนั้น

ความไม่ซื่อตรงต่อตัวเองในข้อ ๒ ข้อ ๓ และ ข้อ ๕ ยังพอมีความสำนึกว่าควรทำหรือไม่ควรทำอยู่ในจิตใจบ้าง ซึ่งพอจะปรับทัศนคติให้มีคุณธรรมดียิ่งขึ้นได้ง่าย

ความไม่ซื่อตรงต่อตัวเองในข้อ ๑ และ ข้อ ๔ ออกจะเป็นการเห็นแก่ตัว เอาแต่ได้ โดยไม่สำนึกในคุณธรรม ซึ่งปรับทัศนคติให้มีคุณธรรมดียิ่งขึ้นได้ยากกว่า

ในระหว่างข้อ ๑ กับ ข้อ ๔ การมองเห็นศีลธรรมเป็นกฎเกณฑ์สำหรับคนอื่นในข้อ ๔ ก็เป็นผลมาจากการวินิจฉัยเข้าข้างตัวเองว่าสิ่งที่ตนทำนั้นไม่ผิด ในข้อ ๑

เพราะฉะนั้นน่าจะเลือกข้อ ๑ เป็นความไม่ซื่อตรงต่อตัวเองที่ทำให้คุณธรรมต่ำลงมากที่สุด

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๔๑

คำสั่ง

โปรดอ่าน “ทศพิธราชธรรม” และคำถาม

ทศพิธราชธรรม

การเป็นข้าราชการที่ดีนั้น ต้องมีธรรมะในใจ

ทศพิธราชธรรม คือ ธรรมะ ๑๐ ประการของพระราชา เราผู้เป็นข้าราชการเป็นคนของพระราชา ควรจะอัญเชิญพระธรรมทั้ง ๑๐ ประการนี้มาใส่ไว้ในใจเรา เพื่อปฏิบัติต่ออาณาประชาราษฎร์ด้วย

(จากคำบรรยายของ ศอ.สัญญา ธรรมศักดิ์)

คำถาม ๒๐ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าทศพิธราชธรรม ซึ่งเป็นธรรมะสำหรับพระราชา นั้น เป็นคุณธรรมที่ควรมีอยู่ในใจข้าราชการทุกคนด้วย

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๔๒

วิเคราะห์ทศพิธราชธรรม

ทศพิธราชธรรม เป็นคุณธรรมสำหรับพระเจ้าแผ่นดิน ซึ่งเป็นผู้คุ้มครองช่วยเหลืออาณาประชาราษฎร์ให้ได้อยู่ดีกินดี มีความสงบสุขและปลอดภัย ข้าราชการซึ่งเป็นคนของพระเจ้าแผ่นดิน เป็นผู้ช่วยในการคุ้มครองช่วยเหลือประชาชนให้ได้อยู่ดีกินดีมีความสุขและปลอดภัย ก็ควรจะยึดถือทศพิธราชธรรมเป็นคุณธรรมประจำใจด้วย เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเจริญรอยตามพระองค์ท่าน ให้มีประสิทธิผลบรรลุเป้าหมายเป็นผลดีแก่ประเทศชาติและประชาชนยิ่งขึ้น

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๔๓

คำสั่ง

โปรดอ่านทศพิธราชธรรมประการที่ ๑ และคำถาม

ทศพิธราชธรรม

ประการที่ ๑ การให้ (ทาน)

การให้ หมายถึง การให้ที่แสดงน้ำใจ เป็นเรื่องของความเสียสละที่จะให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ แก่ประชาชน จงเป็นผู้ให้ ให้ทรัพย์ ให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ เป็นทานด้วยความเสียสละ แล้วประชาชนจะชื่นใจ

(จากคำบรรยายของ ศอ.สัญญา ธรรมศักดิ์)

คำถาม ๒๑ ทศพิธราชธรรมประการที่ ๑ เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยข้อใด

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) อุทิศเวลาให้แก่ราชการ

(ข) ให้ความสงเคราะห์แก่ประชาชน

(ค) ทั้ง (ก) และ (ข)

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๔๔

ทศพิธราชธรรมประการที่ ๑

“ทาน” หรือ “การให้” เป็นการสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ คุณธรรม
ข้อนี้ส่งเสริมวินัยในข้อ “ให้ความสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้มาติดต่อในราชการอันเกี่ยวกับหน้าที่
ของตน”

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๔๕

คำสั่ง

โปรดอ่านทศพิธราชธรรมประการที่ ๒ และคำถาม

ทศพิธราชธรรม

ประการที่ ๒ ความประพฤติที่ติงาม (ศีล)

ความประพฤติที่ติงาม คืองดเว้นจากการทำชั่วเสียหาย ไม่ทำอะไรที่เป็น การไม่เหมาะสมไม่ควร โดยมีความสำนึกระลึกรู้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี อะไรควร อะไรไม่ควร แล้วยับยั้งชั่งใจ งดเว้นจากการกระทำที่ไม่ดี ไม่เหมาะสม ไม่ควร นั้นเสีย

(จากคำบรรยายของ ศจ.สัญญา ธรรมศักดิ์)

คำถาม ๒๒ ทศพิธราชธรรมประการที่ ๒ เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยข้อใด

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม

(ข) ไม่กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

(ค) ทั้ง (ก) และ (ข)

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๔๖

ทศพิธราชธรรมประการที่ ๒

“ศีล” หรือ “ความประพฤติที่ดีงาม” เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยทั้งในข้อ “ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม” และในข้อ “ไม่กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว”

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๔๗

คำสั่ง

โปรดอ่านทศพิธราชธรรมประการที่ ๓ และคำถาม

ทศพิธราชธรรม

ประการที่ ๓ การบริจาต (บริจาค)

การบริจาต หมายถึง การยอมสละเพื่อประโยชน์ที่ยิ่งกว่า หรือยอมสละประโยชน์
ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

(จากคำบรรยายของ ศจ.สัญญา ธรรมศักดิ์)

คำถาม ๒๓ ทศพิธราชธรรมประการที่ ๓ เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยข้อใด

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) อุทิศเวลาให้แก่ราชการ

(ข) ไม่หาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมในหน้าที่ราชการ

(ค) ทั้ง (ก) และ (ข)

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๔๘

ทศพิธราชธรรมประการที่ ๓

“บริจาค” หรือ “การบริจาค” เป็นการสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยทั้งในข้อ “อุทิศเวลาให้แก่ราชการ” และ ในข้อ “ไม่หาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมในหน้าที่ราชการ”

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๔๙

คำสั่ง

โปรดอ่านทศพิธราชธรรมประการที่ ๔ และคำถาม

ทศพิธราชธรรม

ประการที่ ๔ ความเป็นคนตรง (อาชว)

ความเป็นคนตรง หมายถึง ไม่คิดคดทรยศต่อประเทศชาติและประชาชน ข้าราชการ
ที่ดีต้องเป็นคนตรง ไม่คิดคดทรยศต่อประเทศชาติ และประชาชน

(จากคำบรรยายของ ศจ.สัญญา ธรรมศักดิ์)

คำถาม ๒๔ ทศพิธราชธรรมประการที่ ๔ เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยข้อใด

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

(ข) รักษาความลับของทางราชการ

(ค) ทั้ง (ก) และ (ข)

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๕๐

ทศพิธราชธรรมประการที่ ๔

“อาชว” หรือ “ความเป็นคนตรง” เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยทั้งในข้อ “ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต” และในข้อ “รักษาความลับของทางราชการ”

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๕๑

คำสั่ง โปรดอ่านทศพิชราชธรรมประการที่ ๕ และคำถาม

ทศพิชราชธรรม

ประการที่ ๕ ความสุภาพอ่อนโยน (มีทว)

การที่จะเป็นข้าราชการที่ดี จะต้องประพฤติปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพอ่อนโยน ถ้าเป็นคนที่สุภาพอ่อนโยนแล้ว จะได้รับความรัก ความนับถือ และศรัทธาจากประชาชน

(จากคำบรรยายของ ศจ.สัญญา ธรรมศักดิ์)

คำถาม ๒๕ ทศพิชราชธรรมประการที่ ๕ เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยข้อใด

คำสั่ง โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) สุภาพเรียบร้อยต่อข้าราชการด้วยกัน

(ข) สุภาพเรียบร้อยต่อประชาชน

(ค) ทั้ง (ก) และ (ข)

คำสั่ง โปรดอ่านต่อหน้า ๕๒

ทศพิธราชธรรมประการที่ ๕

“มัทว” หรือ “ความสุภาพอ่อนโยน” เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยทั้งในข้อ “สุภาพ
เรียบร้อยต่อข้าราชการด้วยกัน” และในข้อ “สุภาพเรียบร้อยต่อประชาชน”

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๕๓

คำสั่ง

โปรดอ่านทศพิธราชธรรมประการที่ ๖ และคำถาม

ทศพิธราชธรรม

ประการที่ ๖ ความเพียร (ตป)

ความเพียร เป็นคุณลักษณะของคนที่เข้มแข็งที่จะต้องเพียรปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ลดละเบื่อง่าย แม้จะเป็นหน้าที่ที่เราไม่ชอบ ไม่พิศมัย ก็ต้องทำ และทำให้ดีที่สุด

(จากคำบรรยายของ ศจ.สัญญา ธรรมศักดิ์)

คำถาม ๒๖ ทศพิธราชธรรมประการที่ ๖ เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยข้อใด

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอุตสาหะ

(ข) ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่ราชการ

(ค) ทั้ง (ก) และ (ข)

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๕๔

ทศพิธราชธรรมประการที่ ๖

“คป” หรือ “ความเพียร” เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยในข้อ “ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอุตสาหะ”

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๕๕

คำสั่ง

โปรดอ่านทศพิธราชธรรมประการที่ ๗ และคำถาม

ทศพิธราชธรรม

ประการที่ ๗ ความไม่โกรธ (อโกรธ)

เป็นข้าราชการต้องไม่โกรธ ถ้าเกิดโกรธขึ้นมาก็ต้องคุมสติข่มตัวเองไม่ให้แสดง
ความโกรธออกมาให้ปรากฏแก่คนภายนอก ไม่ลู่อ่านาจของความโกรธโดยกระทำอะไรลงไป
ไปด้วยอำนาจของความโกรธ

(จากคำบรรยายของ ศจ.สัญญา ธรรมศักดิ์)

คำถาม ๒๗ ทศพิธราชธรรมประการที่ ๗ เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยข้อใด

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) รักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการ

(ข) ไม่ประพฤติชั่ว

(ค) ทั้ง (ก) และ (ข)

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๕๖

ทศพิธราชธรรมประการที่ ๗

“อโกรธ” หรือ “ความไม่โกรธ” เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยทั้งในข้อ “รักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการ” และในข้อ “ไม่ประพฤติชั่ว” เพราะเมื่อไม่โกรธแล้วก็จะสามารถอดกลั้นไม่กระทำการที่แตกความสามัคคีระหว่างข้าราชการ เช่น ชกต่อยตบตี หรือคำทอด้วยความโกรธ และไม่กระทำการที่ได้ชื่อว่าประพฤติชั่ว เช่น ทำร้ายร่างกาย หรือแสดงความไม่สุภาพต่อผู้อื่นด้วยความโกรธ เป็นต้น

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๕๗

คำสั่ง

โปรดอ่านทศพิธราชธรรมประการที่ ๘ และคำถาม

ทศพิธราชธรรม

ประการที่ ๘ ความไม่เบียดเบียน (อวิหิงสา)

เป็นข้าราชการต้องไม่ทำอะไรที่เป็นการเบียดเบียนประชาชน ข้าราชการที่ทำงานติดต่อกับประชาชนเป็นประจำวัน มีโอกาสที่จะเบียดเบียนประชาชนได้มาก ไปติดต่อกับไหน ต้องเสีย “ห้าสิบ” “ห้าร้อย” อันนี้แหละคือความเบียดเบียน จริงอยู่ คนที่อยากให้ถูกเบียดเบียนก็มี เพราะอยากได้เร็ว ได้ก่อนคนอื่น แต่การกระทำเช่นนี้ก็เป็นการเบียดเบียนเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง

(จากคำบรรยายของ ศจ.สัญญา ธรรมศักดิ์)

คำถาม ๒๘ ทศพิธราชธรรมประการที่ ๘ เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยข้อใด

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) ไม่อาศัยอำนาจหน้าที่ราชการหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

(ข) ไม่หาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมในหน้าที่ราชการ

(ค) ทั้ง (ก) และ (ข)

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๕๘

ทศพิธราชธรรมประการที่ ๘

“อวิหิงสา” หรือ “ความไม่เบียดเบียน” เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยทั้งในข้อ “ไม่อาศัยอำนาจหน้าที่ราชการหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น” ซึ่งเป็นการเบียดเบียนประชาชน เช่น เรียกค่าอำนาจความสะดวกจากประชาชน และในข้อ “หาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมในหน้าที่ราชการ” ซึ่งเป็นการเบียดเบียนประชาชน เช่น เป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมการค้าสินค้าควบคุมอย่างใดอย่างหนึ่ง ไปค้าสินค้านั้นเสียเองแข่งกับประชาชน ซึ่งจะทำให้เสียความเที่ยงธรรม เป็นต้น

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๕๙

คำสั่ง

โปรดอ่านทศพิธราชธรรมประการที่ ๕ และคำถาม

ทศพิธราชธรรม

ประการที่ ๕ ความอดทน (ขันติ)

เป็นข้าราชการต้องมีความอดทน คือ อดทนต่อปัจจัยที่จะก่อให้เกิดความโลภ ความโกรธ ความหลง อดทนต่อความลำบากตรากตรำ อดทนต่อถ้อยคำที่จาบจ้วงล่วงเกิน อดทนในเรื่องการใช้จ่ายให้พอกับเงินเดือนโดยไม่ไปหาความพ้อจากการทุจริตอันเป็นโรคภัยของประเทศชาติ ซึ่งจะสร้างทุกข์ให้แก่ประชาชนอย่างมหันต์ ถ้าอดทนไม่ได้ก็ควรออกไปหางานอื่นที่ไม่ต้องอดทน ไม่ควรอยู่ในราชการให้เป็นภัยแก่ประเทศชาติ และประชาชน

(จากคำบรรยายของ ศจ.สัญญา ธรรมศักดิ์)

คำถาม ๒๕ ทศพิธราชธรรมประการที่ ๕ เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยข้อใด

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

(ข) ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีและความก้าวหน้าแก่ราชการ

(ค) ทั้ง (ก) และ (ข)

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๖๐

ทศพิธราชธรรมประการที่ ๕

“ขันติ” หรือ “ความอดทน” เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยทั้งในข้อ “ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต” โดยอดทนต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดความโลภ และในข้อ “ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีและความก้าวหน้าแก่ราชการ” โดยอดทนต่อความลำบากตรากตรำ

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๖๑

คำสั่ง

โปรดอ่านทศพิธราชธรรมประการที่ ๑๐ และคำถาม

ทศพิธราชธรรม

ประการที่ ๑๐ ความไม่ผิด (อวิโรชน)

เป็นข้าราชการที่จะต้องทำอะไรไม่ผิด คือ จะทำอะไรต้องศึกษาพิจารณาไตร่ตรองให้รู้อย่างรอบคอบ เพื่อให้ไม่ผิดพลาดและให้ถูกต้องในเรื่องทั้งปวง ทำอะไรอย่าผลีผลาม ต้องคิดพิจารณาให้รอบคอบเสียก่อนพอสมควร แต่ไม่ใช่ยืดขาดเตง่างหรือหมกงาน เพียงคิดพิจารณาให้รอบคอบตามสมควร ก่อนที่จะทำ เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาด ให้เข้าลักษณะเป็นคนที่มีฝีมือ เป็นคนที่ทำอะไรไม่ผิด

(จากคำบรรยายของ ศจ.สัญญา ธรรมศักดิ์)

คำถาม ๓๐ ทศพิธราชธรรมประการที่ ๑๐ เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยข้อใด

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เอาใจใส่และระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ

(ข) ไม่กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

(ค) ทั้ง (ก) และ (ข)

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๖๒

ทศพิธราชธรรมประการที่ ๑๐

“อวิโรชน” หรือ “ความไม่ผิด” เป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมวินัยทุกข้อ กล่าวคือ เมื่อระมัดระวัง
ไม่ทำอะไรที่ผิดแล้ว ก็จะไม่ทำผิดวินัยทุกข้อ

คำสั่ง

ไปรอ่านต่อหน้า ๖๓

คำสั่ง

โปรดอ่านข้อสรุปเกี่ยวกับทศพิธราชธรรม และคำถาม

ข้อสรุป

ข้าราชการเป็นผู้ทำงานเพื่อส่วนรวม และสามารถให้คุณให้โทษแก่ประชาชน จึงต้องมีธรรมะในใจ ธรรมะที่ควรมีในใจข้าราชการนั้น อย่างน้อยควรมี ๑๐ ประการ คือ

๑. ทาน คือ การให้
๒. ศีล คือ ความประพฤติที่ดีงาม
๓. ปริจาค คือ การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม
๔. อาชว คือ ความเป็นคนตรง
๕. มัทว คือ ความสุภาพอ่อนโยน
๖. ตป คือ ความเพียร
๗. อโกธ คือ ความไม่โกรธ
๘. อวิหิงสา คือ ความไม่เบียดเบียน
๙. ขันติ คือ ความอดทน
๑๐. อวิโรธน คือ ความไม่ผิด

คำถาม ๓๑ ท่านเห็นด้วยกับข้อสรุปนี้หรือไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก่อนเปิดอ่านหน้าต่อไป)

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

ถ้าตอบ (ก) โปรดอ่านต่อหน้า ๖๔

ถ้าตอบ (ข) โปรดพลิกกลับไปอ่านบททวนตั้งแต่นำหน้า ๑ อีกครั้ง

คำสั่ง

โปรดอ่านข้อคิด และคำถาม

ข้อคิด ๑

“ความตั้งใจของเราเป็นตัวนำสำคัญ เป็นตัวต้นเหตุแท้ที่จะนำไปเราทำการต่าง ๆ วิชาความรู้นั้นเป็นเพียงส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ที่เราจะนำมาใช้ปฏิบัติ การทำงานทุกอย่างต้องอาศัยมีความตั้งใจก่อน จึงจะมองเห็นทางปฏิบัติ แล้วจะสามารถนำเอาวิชาการมาใช้โดยถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพได้”

(จากพระบรมราโชวาท)

คำถาม ๓๒ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า “ความตั้งใจ” เป็นคุณธรรมสำคัญสำหรับข้าราชการ

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๖๕

คำสั่ง

โปรดอ่านข้อคิด และคำถาม

ข้อคิด ๒

“ถ้าทุกคนยึดมั่นในความดี ถ้าทุกคนยึดมั่นว่า เราต้องช่วยกัน และต้องพยายาม ปฏิบัติงานของตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความตั้งใจดี ด้วยความเอาใจใส่ในหน้าที่ ของตน เชื่อได้ว่า ส่วนรวมจะอยู่ได้อย่างมั่นคง และถาวรแน่”

(จากพระบรมราโชวาท)

คำถาม ๓๓ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า “ความซื่อสัตย์สุจริต” เป็นคุณธรรมสำคัญสำหรับ ข้าราชการ

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๖๖

คำสั่ง

โปรดอ่านข้อคิด และคำถาม

ข้อคิด ๓

“ความมีใจจริง ที่ขาดไม่ได้ในการทำงาน มี ๒ ประการ ประการที่ ๑ คือความ
จริงใจต่อผู้ร่วมงาน ซึ่งมีลักษณะประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ เมตตา หวังดี พร้อมเสมอที่จะ
ร่วมมือช่วยเหลือและส่งเสริมกันทุกขณะ ประการที่ ๒ ได้แก่ความจริงใจต่องาน มีลักษณะ
เป็นการตั้งสัตย์อธิษฐาน หรือการตั้งใจจริงที่จะทำงานให้เต็มกำลังให้ได้ผลดีที่สุด

ความจริงใจนี้ เป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะคนเราถ้ามีความจริงใจแล้ว ก็เป็นคนที่น่ารัก ถ้าเป็นคนที่น่ารักแล้ว เข้าใจว่าอันตรายทั้งหลายก็จะไม่มี”

(จากพระบรมราโชวาท)

คำถาม ๓๔ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า “ความจริงใจ” เป็นคุณธรรมสำคัญสำหรับข้าราชการ

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า

คำสั่ง โปรดอ่านข้อคิด และคำถาม

ข้อคิด ๔

“งานส่วนรวมของชาตินั้น ประกอบขึ้นด้วยงานสำคัญ ๆ หลายฝ่าย ซึ่งต่างก็มีความสำคัญอยู่ด้วยกัน และต้องดำเนินพร้อมกันไปอย่างสอดคล้องกัน

การที่จะให้งานประสานกันนั้น มีหลักสำคัญอยู่ว่า ทุกฝ่ายจะต้องไม่แบ่งแยกกัน ไม่แย่งประโยชน์ไม่แย่งความชอบกัน แต่ละฝ่าย แต่ละคน ต้องทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ มุ่งหวังผลสำเร็จในการทำงานเป็นใหญ่ยิ่งกว่าสิ่งอื่น”

(จากพระบรมราโชวาท)

คำถาม ๓๕ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า “การร่วมมือประสานงาน” เป็นคุณธรรมสำคัญสำหรับข้าราชการ

คำสั่ง โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง โปรดอ่านต่อหน้า ๖๘

คำสั่ง

โปรดอ่านข้อคิด และคำถาม

ข้อคิด ๕

“บุคคลกับส่วนรวม มีความเกี่ยวพันกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวไม่อาจแยกออกจากกันได้ เพราะบุคคลเป็นผู้สร้างส่วนรวม และส่วนรวมก็เป็นที่อยู่อาศัยของบุคคล

คนหนึ่งคนเดียวอยู่ไม่ได้ แม้แต่กลุ่มหนึ่งกลุ่มเดียวอยู่ไม่ได้ ต้องอยู่ร่วมกันสามัคคี ทั้งชาติ ถึงจะอยู่ได้

ต้องสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยแท้จริง จึงจะทำให้บ้านเมืองของเราอยู่ได้”

(จากพระบรมราโชวาท)

คำถาม ๓๖ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า “ความสามัคคี” เป็นคุณธรรมสำคัญสำหรับข้าราชการ

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๖๙

คำสั่ง

โปรดอ่านข้อคิด และคำถาม

ข้อคิด ๖

“จงพยายามที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเฉลียวฉลาดที่สุด ด้วยความเข้มแข็งที่สุด ด้วยความเสียสละที่สุด และถ้าปฏิบัติได้ ทั้งประเทศทั้งชาติจะอยู่รอดเป็นที่ยู่อาศัยอย่างที่เรา เคยได้อาศัยกันมาแล้วทุกครั้งที่ถูกรุกราน”

(จากพระบรมราโชวาท)

คำถาม ๓๗ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า “ความเสียสละ” เป็นคุณธรรมสำคัญสำหรับข้าราชการ

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

โปรดอ่านต่อหน้า ๗๐

คำสั่ง

โปรดอ่านข้อคิด และคำถาม

ข้อคิดสรุปรวบยอด

“ถ้าเราทำกรรมดี ทำต่อไป อย่าไปหือใจว่า ทำดีเท่าไร ๆ ไม่เห็นได้อะไรเลย
หาว่าไม่ว่า ต่อไปนะ ไม่นาน บางที ภายในวินาทีเดียวก็ได้แล้ว

การทำกรรมดีนั้น สำคัญที่สุดอยู่ที่ตัวเอง ผู้อื่นไม่สำคัญ และไม่มีความจำเป็นอันใด
ที่จะต้องเป็นห่วง หรือต้องรอคอยเขาด้วย

ความดีนี้ ไม่ต้องแย่งกัน ความดีนี้ ทุกคนทำได้ เพราะความดีนี้ทำแล้วก็ดี

ถ้าไม่ทำเดี๋ยวนี้ ไม่มีวันหน้าที่จะทำ ถ้าทำเสียวันนี้ วันหน้าจะสบาย”

(จากพระบรมราโชวาท)

คำถาม ๓๘ ท่านเห็นด้วยกับข้อคิดนี้หรือไม่

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

ถ้าตอบ (ก) โปรดอ่านต่อหน้า ๗๑

ถ้าตอบ (ข) โปรดพลิกกลับไปอ่านบททวนตั้งแต่หน้า ๑ อีกครั้ง

คำสั่ง

โปรดอ่านคำถวายสัตย์ปฏิญาณ และคำถาม

คำถวายสัตย์ปฏิญาณ

ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศ และประชาชน”

(จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย)

คำถาม ๓๘ ในฐานะที่ท่านเป็นข้าราชการ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า ข้าราชการควรจะได้ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วย

คำสั่ง

โปรดเลือกคำตอบ เขียนลงในกระดาษคำตอบ

(ก) เห็นด้วย

(ข) ไม่เห็นด้วย

คำสั่ง

ถ้าตอบ (ก) โปรดอ่านต่อหน้า ๗๒

ถ้าตอบ (ข) โปรดพลิกกลับไปอ่านบททวนตั้งแต่นำ ๑ อีกครั้ง

คำสั่ง

โปรดถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเขียนข้อความ
ดังต่อไปนี้ ลงในกระดาษคำตอบ

“ข้าพระพุทธเจ้า (เขียนชื่อตัวเอง) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อ
พระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน”

บทศึกษาเป็นกลุ่ม

ให้จัดแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการศึกษาอภิปรายและเสนอแนะในหัวข้อเรื่อง
ต่อไปนี้

๑. “เป็นข้าราชการต้องมีคุณธรรม” (ความจำเป็นที่ต้องมีคุณธรรม)
๒. “คุณธรรมที่จำเป็นสำหรับข้าราชการ” (เรียงชื่อคุณธรรมตามลำดับจากจำเป็นมากไปหาจำเป็นน้อย)
๓. “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” (จริงหรือไม่ อย่างไร)

กระดาษคำตอบเขียนสำเนา

โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน () ก.ข.ค.ง. หรือ จ. ที่ท่านเลือกเป็นคำตอบ

ข้อ ก ข ค ง จ	ข้อ ก ข ค ง จ	ข้อ ก ข ค ง จ	ข้อ ก ข ค ง จ	ข้อ ก ข ค ง จ
1. () () () () ()	33. () () () () ()	65. () () () () ()	97. () () () () ()	129. () () () () ()
2. () () () () ()	34. () () () () ()	66. () () () () ()	98. () () () () ()	130. () () () () ()
3. () () () () ()	35. () () () () ()	67. () () () () ()	99. () () () () ()	131. () () () () ()
4. () () () () ()	36. () () () () ()	68. () () () () ()	100. () () () () ()	132. () () () () ()
5. () () () () ()	37. () () () () ()	69. () () () () ()	101. () () () () ()	133. () () () () ()
6. () () () () ()	38. () () () () ()	70. () () () () ()	102. () () () () ()	134. () () () () ()
7. () () () () ()	39. () () () () ()	71. () () () () ()	103. () () () () ()	135. () () () () ()
8. () () () () ()	40. () () () () ()	72. () () () () ()	104. () () () () ()	136. () () () () ()
9. () () () () ()	41. () () () () ()	73. () () () () ()	105. () () () () ()	137. () () () () ()
10. () () () () ()	42. () () () () ()	74. () () () () ()	106. () () () () ()	138. () () () () ()
11. () () () () ()	43. () () () () ()	75. () () () () ()	107. () () () () ()	139. () () () () ()
12. () () () () ()	44. () () () () ()	76. () () () () ()	108. () () () () ()	140. () () () () ()
13. () () () () ()	45. () () () () ()	77. () () () () ()	109. () () () () ()	141. () () () () ()
14. () () () () ()	46. () () () () ()	78. () () () () ()	110. () () () () ()	142. () () () () ()
15. () () () () ()	47. () () () () ()	79. () () () () ()	111. () () () () ()	143. () () () () ()
16. () () () () ()	48. () () () () ()	80. () () () () ()	112. () () () () ()	144. () () () () ()
17. () () () () ()	49. () () () () ()	81. () () () () ()	113. () () () () ()	145. () () () () ()
18. () () () () ()	50. () () () () ()	82. () () () () ()	114. () () () () ()	146. () () () () ()
19. () () () () ()	51. () () () () ()	83. () () () () ()	115. () () () () ()	147. () () () () ()
20. () () () () ()	52. () () () () ()	84. () () () () ()	116. () () () () ()	148. () () () () ()
21. () () () () ()	53. () () () () ()	85. () () () () ()	117. () () () () ()	149. () () () () ()
22. () () () () ()	54. () () () () ()	86. () () () () ()	118. () () () () ()	150. () () () () ()
23. () () () () ()	55. () () () () ()	87. () () () () ()	119. () () () () ()	151. () () () () ()
24. () () () () ()	56. () () () () ()	88. () () () () ()	120. () () () () ()	152. () () () () ()
25. () () () () ()	57. () () () () ()	89. () () () () ()	121. () () () () ()	153. () () () () ()
26. () () () () ()	58. () () () () ()	90. () () () () ()	122. () () () () ()	154. () () () () ()
27. () () () () ()	59. () () () () ()	91. () () () () ()	123. () () () () ()	155. () () () () ()
28. () () () () ()	60. () () () () ()	92. () () () () ()	124. () () () () ()	156. () () () () ()
29. () () () () ()	61. () () () () ()	93. () () () () ()	125. () () () () ()	157. () () () () ()
30. () () () () ()	62. () () () () ()	94. () () () () ()	126. () () () () ()	158. () () () () ()
31. () () () () ()	63. () () () () ()	95. () () () () ()	127. () () () () ()	159. () () () () ()
32. () () () () ()	64. () () () () ()	96. () () () () ()	128. () () () () ()	160. () () () () ()

(กระดาษคำตอบเหล่านี้ให้ใช้เป็นแบบสำหรับพิมพ์แจกผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อหาคำตอบแต่ละครั้ง)

พิมพ์ที่

กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองโน เขตดุสิต กทม.10300
นางสาวรัชณี อังตระกูล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. 2537 โทร.2441260-1

